

LUNDS
UNIVERSITET

Inventering av riskkällor i arbetsmiljön

Som en grund för det systematiska arbetsmiljöarbetet skall arbetsmiljön undersökas och de risker som finns skall skriftligen dokumenteras. Denna undersökning utförs i samråd mellan arbetsgivare och arbetstagare inom arbetsstället.

Fysiska risker

Gå igenom arbetsmomenten genom att studera på plats. Vilka riskfyllda händelser kan uppstå på grund av arbetet?

Hitta händelser och rimligt förutsägbara händelsekedjor som kan orsaka oönskade konsekvenser.

Glöm inte bort det som inte utförs lika frekvent t.ex. specifika laborationer, förberedelser, reparationer, inställningar, underhåll, rengöring.

Organisatoriska och sociala risker

Psykosociala risker kan vara svårare att identifiera än fysiska risker. Därför är det viktigt att ha en systematisk kommunikation med medarbetarna om arbetsförhållandena, exempelvis genom regelbundna möten och utvecklingssamtal.

Exempel på riskkällor är i vilken utsträckning organisationen av arbetet ger goda förutsättningar för medarbetarna att utföra sina uppgifter och hur relationer och kommunikation mellan individer fungerar.

Vid förändring av verksamhet

Inför förändring av verksamheten skall alltid risk- och konsekvensutredning utföras. Dokument som i större detalj behandlar detta finns på HR-webben. <http://www.hr-webben.lu.se/arbetsmiljo/systematiskt-arbetsmiljoarbete-sam/risk-och-konsekvensbedomning-infor-andring-i-verksamhet>

LUNDS
UNIVERSITET

Exempel på riskkällor:

Organisatoriska risker avser bl.a. hur balansen mellan arbetskrav och förutsättningar att utföra arbetsuppgifter fungerar. Upplevda brister i arbetets organisation kan leda till psykiska eller psykosomatiska tillstånd som påverkar arbetsförmågan. I förlängningen kan allvarliga sjukdomar av psykisk eller somatisk karaktär uppstå.

Psykiska och sociala risker avser bl.a. individers bemötande av varandra. Tecken på kränkande särbehandling måste särskilt beaktas. Bristfälliga relationer vid arbetsplatsen kan leda till psykisk och somatisk ohälsa och allvarligt påverka arbetsplatsens verksamhet.

Fysiska risker kan delas upp i många underkategorier, exempelvis:

Mekaniska risker kan vara skärande/stickande/rörliga delar, fallande föremål, höjd från golv och ojämn/halt golv. Konsekvenserna kan bli fall-, kross- stick eller skärskador.

Elektriska risker kan vara elektriska delar utan beröringsskydd och överbelastning av el-utrustning. Konsekvenserna kan bli dödsfall och brand.

Värme/kyla risker kan vara föremål eller material med hög eller låg temperatur. Konsekvenserna kan vara brännskador och förfrysning.

Bullerrisker kan ge konsekvenser som obehag, trötthet och hörselskador.

Vibrationer från vibrerande utrustning kan orsaka vävnadsskador.

Strålningsrisker kan vara joniserande strålningskällor och lasrar. Konsekvenserna kan bli genetiska skador och skador på ögon.

Biologiska/Försöksdjur och mikrobiologiska risker kan orsaka överkänslighet och infektioner.

Kemiska risker kan vid felaktig hantering orsaka frätskador, allergi/överkänslighet, förgiftningar och sjukdom.

Ergonomiska risker kan vara felaktig arbetsställning, belysning, tunga lyft och ensidiga arbetsrörelser. Konsekvenserna kan vara stress, värk och belastningsskador.

Omgivningsmiljö avser bl.a. belysning och temperatur och snö, olämplig omgivningsmiljö kan leda till obehag, trötthet och belastningsskador, fall och halkskador.